Aiškinamasis raštas, pridedamas prie pakeitimų, teikiamų antrajame pasiūlyme dėl tikslinės BBIR peržiūros

Atsižvelgdama į beprecedentę krizę, susijusią su COVID-19 pandemijos padariniais, Komisija pradeda antrąsias viešas konsultacijas dėl tikslinės BBIR peržiūros. Siekdamos sušvelninti šios krizės ekonominį poveikį visuose ekonomikos sektoriuose, ES valstybės narės siekia teikti pagalbą. Aiškiai suvokdama padėties sudėtingumą, Komisija paskelbė laikinąją sistemą, kuria patikslinama, kokiais atvejais valstybės intervencija dabartinės krizės sąlygomis yra suderinama su vidaus rinkos veikimu. Tačiau taip pat būtina toliau rengtis po krizės ateisiančiam laikotarpiui, kad Bendrojo bendrosios išimties reglamento tikslinė peržiūra būtų užbaigta iki kitos, 2021–2027 m., daugiametės finansinės programos pradžios.

Šio rašto tikslas – atsižvelgiant į pirmąsias viešas konsultacijas ir remiantis per jas gauta grįžtamąja informacija, patikslinti ir paaiškinti pagrindinius pakeitimus, pateiktus pasiūlyme iš dalies pakeisti prie kitos daugiametės finansinės programos (DFP) pridedamą Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą (BBIR). Toliau apibūdinami su kiekviena iš trijų į šį pasiūlymą dėl BBIR įtrauktų sričių susiję pakeitimai. Šios sritys:

- Europos teritorinio bendradarbiavimo projektai (ETBP).
- Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų (MTTPI) projektai, kuriems pagal programą „Horizontas 2020“ arba „Europos horizontas“ suteiktas pažangumo ženklas, taip pat bendrai finansuojami projektai ir pagal programas „Horizontas 2020“ arba „Europos horizontas“ vykdomi susiejimo veiksmai.
- Nacionalinis finansavimas kartu su finansavimu pagal programą „InvestEU“.

Europos teritorinis bendradarbiavimas

Atnaujintame pasiūlyme dėl BBIR teikiami toliau nurodyti su Europos teritoriniu bendradarbiavimu (ETB) susiję pagrindiniai pakeitimai.

- Pagalbos intensyvumas. Siekdama supaprastinti ETB projektų valdymą ir sumažinti administracinę naštą, Komisija suderino 20 straipsnyje siūlomą pagalbos intensyvumą su ETB reglamento projekte numatytomis visiems projekto partneriams taikomomis bendro finansavimo normomis.
- Ataskaitų teikimo ir kontrolės sąlygos. Komisija supaprastino ataskaitų teikimo ir kontrolės sąlygas, taikomas pagal 20a straipsnį teikiamoms ribotoms pagalbos sumoms. Siekiama atsižvelgti į ETB projektų, kuriuose dalyvauja daug dalyvių ir kiekvienas iš jų gauna labai mažas pagalbos sumas, poreikius, todėl tikslinga sumažinti administracinę naštą, nes pagalbos sumos yra labai mažos.

MTTPI

Atnaujintame pasiūlyme dėl BBIR teikiami toliau nurodyti su MTTPI susiję pagrindiniai pakeitimai.

- Patikslinimai. Naujajame pasiūlyme patikslintos kelios nuostatos, pavyzdžiui, dėl atitinkamos finansavimo normos, kuri gali būti taikoma pagal „Horizonto“ programas. Remdamasi per viešas konsultacijas gautomis pastabomis, Komisija taip pat išbraukė su technologinės parengties lygiu susijusius pirminius patikslinimus tinkamos finansuoti veiklos apibrėžtyse, kad būtų aišku – iš pradžių pasiūlytu pakeitimu nebuvo siekiama pakeisti esmės. Siekdama didesnio aiškumo ir suprantamumo, Komisija taip

pat išskaidė iš pradžių pasiūlytus su MTTPI susijusius straipsnius į keturis atskirus straipsnius. Juose teikiamos nuostatos dėl 1) pagalbos projektams, kuriems suteiktas pažangumo ženklas, 2) pagalbos veiksmams pagal programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“ ir Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) koncepcijos pagrindimo programą, 3) pagalbos bendrai finansuojamiems mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektams ir 4) pagalbos susiejimo veiksmams.

- Vienodas minimalus bendrai finansuojamų projektų finansavimas programos „Europos horizontas“ lėšomis. Siekiant supaprastinti bendrai finansuojamų projektų įgyvendinimą, pakoreguotas reikalavimas dėl minimalaus projektų finansavimo programos „Europos horizontas“ lėšomis – nustatytas vienodas minimalus finansavimas programos „Europos horizontas“ lėšomis dabar yra 30 %.
- Institucionalizuotos Europos partnerystės. Komisija taip pat patikslino, kad valstybių narių įnašai institucionalizuotoms Europos partnerystėms, kaip apibrėžta programoje „Europos horizontas“, yra laikomi tinkamais, jeigu laikomasi programos „Europos horizontas“ taisyklių ir projektus atrenka nepriklausomi ekspertai.

Programa „InvestEU“

Atnaujintame pasiūlyme dėl BBIR teikiami toliau nurodyti su programa „InvestEU“ susiję pagrindiniai pakeitimai.

- Terminų apibrėžtys. Atsižvelgdama į pirmųjų viešų konsultacijų pastabas, Komisija suderino keletą apibrėžčių su „InvestEU“ reglamente pateiktomis apibrėžtimis (pvz., terminų „ES garantija“ ir „įgyvendinantysis partneris“ apibrėžtimis) ir BBIR jau pateiktomis apibrėžtimis (pvz., termino „novatoriška įmonė“ apibrėžtimi).
- 56e ir 56f straipsniuose nustatytos finansavimo ribos. Kai kurie per pirmąsias viešas konsultacijas pastabas pateikę subjektai laikėsi nuomonės, kad tam tikros pranešimo ribos yra per mažos (pvz., pagalbos atsinaujinančiajai energijai atveju) ir kad nepagrįstai skiriasi įvairių tipų MVĮ finansavimui nustatytos pranešimo ribos. Komisija pakoregavo atitinkamas finansavimo ribas, atsižvelgdama į tai, kad 16 skirsnyje nurodytos finansavimo ribos (išreikštos kaip viso finansavimo dalis) ir galiojančios dabartiniame BBIR nustatytos pranešimo ribos (paprastai išreikštos ne kaip viso finansavimo dalis, o pagalbos sumomis) būtinai turi tarpusavyje derėti.
- 56e ir 56f straipsniuose nustatytos tinkamumo finansuoti sąlygos. Suinteresuotieji subjektai ir valstybės narės nurodė, kad reikia pakoreguoti 56e straipsnio 2 dalyje nustatytas kainodaros sąlygas (pvz., kainodara neturėtų būti tiesiogiai siejama su IBOR palūkanų normomis) ir 56e straipsnio 11 dalies b punkte nustatytus paskolų bei garantijų MVĮ trukmės apribojimus. Naujajame pasiūlyme atsižvelgiama į šiuos susirūpinimą kėlusius klausimus. Be to, siekdama sudaryti palankesnes sąlygas pagal programą „InvestEU“ įgyvendinamiems netiesiogiai finansuojamiems į komercinius tikslus orientuotiems finansiniams produktams, Komisija supaprastino 56f straipsnyje nustatytas sąlygas.
- 56e straipsnyje nustatytų projektų kategorijų įtraukimas ir (arba) išbraukimas. Komisija patikslino ir įtraukė keletą projektų kategorijų, kurioms bus taikoma supaprastinta tvarka pagal naująjį 16 skirsnį. Komisija įtraukė naują nuostatą dėl pagalbos investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą ir pagalbos inovacijų grupių įrenginių statybai ar atnaujinimui. Be to, Komisija išbraukė projektų kategorijas, kurios daugeliu atvejų yra neekonominio pobūdžio (pvz., investicijos į geležinkelių infrastruktūrą). Be to, įtrauktos kelios su plačiajuosčio ryšio infrastruktūra susijusių projektų, kurie gali būti finansuojami pagal EITP2 ir programą „InvestEU“, kategorijos.

- Vertinimo reikalavimas. Komisija patikslino, kokiais atvejais bus taikomas vertinimo reikalavimas, susijęs su 150 mln. EUR viršijančiomis valstybės pagalbos schemomis, pagal kurias nacionalinės lėšos derinamos su programos „InvestEU“ lėšomis.

Tolesni veiksmai

Po šių viešų konsultacijų Komisija, remdamasi iš suinteresuotųjų subjektų gauta grįžtamąja informacija, peržiūrės reglamento projektą, kad galutinę redakciją būtų galima priimti iki 2020 m. pabaigos, prieš prasidedant kitam DFP laikotarpiui.